

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tiste dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pet-vrstne 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Srbije nazaj došli slovenski prostovoljci, ki so mesec dni zastonj čakali v Šabici in Belgradu, pripovedujejo nam, da se to zimo od strani Srbije nij mogoče nadjeti akejje, da pa utegne pokutiti na spomlad. Tudi srbski narod nij tako navdušen, kakor bi imel biti, da si ravno tudi za kneževu ženitev nij bilo v resnici nobenega navdušenja, o katerem je oficijozni telegram poročal. — Četo popa Žarka, ki se nij tako nesebičnega izkazal, kakor je bil od kraja soditi, ker je izginil, prevzel je znani obrst Orešković. Četa generala Stratimirovića, ki se je v Šabici organizovala, je vlača razpuстила. Vse se tolaži na spomlad. Tudi Turki, kakor telegram iz Carigrada poroča, se nevedne delajo in obetajo Srbiji zadostenje za oskrnenjenje granic, češ, da so se prigodile le vsled neporazumljenja, če so se res.

O zadnjej bitvi pri Trebinji, ki smo jo mi uže omenjali, poroča „Triest. Zig.“ od ponedeljka: „22. oktobra so bili vstaši od 2000 iz Trebinja došli Turkov z 8 kanoni napadeni. Boj je trajal cel dan. Peko Pavlović je prijal Turke ob strani, in bili so popolnem tepeni. Turkov je 300 mrtvih ostalo.“ — Sicer se iz Dubrovnika 24. t. m. poroča, da je Petrović pretrgal vez meje Trebinjem in Klekom.

Sicer pa se iz Cetinja „Narodnemu Listu“ brzojavlja 21. t. m.: Izredno in ne-prestajno deževje ne daje vstašem prosto premikati se. Vendar je vsak dan kak manjši boj. — V turških taborih je polno bolnikov. Vstaši so v Hercegovini prilično dobro oskrbljeni in stoejo nepremično pri svojej odloki, prej umreti, nego orožje položiti.

Italijanski dobrovoljci so naredili svojo čelo. Vodja je conte Carlo Faella.

Iz Broda na Savi se piše „Obzoru“, da je parobrod Ceres, ki je potoval po Savi v Sisec, moral več ur čakati, ker je bila huda borba na obali Save blizu Motaice planine v Bosni. Dopisnik pravi koncem: „Raja se je s Turci zakrvavila, da o skrem pomirjenji ne more biti govora. Vsaka pomoč pride še dosta rano.“ —

Nekatere gospodarstvene opazke.

[Izv. dop.]

Koderkoli kdo po Slovenskem potuje, povsodi se mora prepričavati, kako zelo manjka našemu narodu i moralne i formalne omike. Ako ideš po Gorenjskem, srečaš in zopet srečaš človeka, ki ti navzlic vsej prijaznosti tvojej surovo zabavlja: „Prokleti Škrije! itd.“ Krašivec ima tudi tako srce. Ako pa se podaš na Dolenjsko, ondaj ti pa vsak jako prijazno vse obljubuje, a malo kaj izpolni. Naš kmet pravi: „Kadar koso klepljem ali pa ženo tepem, (!) nikendar časa ne izgubim,“ češ, kolikor zamudim sè sedenjem, toliko urnejše mi potem kosa reže i. t. d. —

Premnogi kmetje naši še orjó z lesenimi plugi. To pa se mi tako nazadnjaško vidi, kakor, da bi kdo z lesenim nožem pogačo rezal. Tu pa tam se sicer nahajajo napredni gospodarji, ter imajo železne pluge. A kaj pomaga, da jim je pa le nepopolni Cugmajerjev znan. Bodи si za hribovske, bodi si za ravne njive jih morete dobiti po g. ravnatelju vinorejske šole na Slapu in sicer izvrstne pluge.

Navadna kmetova opozicija proti na-

svetovanju boljšega kmetovanja je: „To nij za naše kraje“. Tudi letos mi je zopet nek kmet ponovil to parolo, ko sem mu rekel, naj se vsaj nekoliko poslužuje kmetijskih mašin.

Vsi njegovi sosedje imajo grozdne mline le on se brez tega orodja zaničljivo na nje ozira, hvaleč nekdanje „dobre cajte“, ko še nij bilo teh „neumnostij“. Od mraza mu zobje klepetajo, ko tlači jedva 3—4° R. toplo grozdje in zabavlja črez „gospodo“, katerej „netreba tlačiti“. Jaz pa sem mu strastno pokazal na njegove mejače, katerim tudi netreba tlačiti mrzlega grozdja, ker imajo mline, dobre mline po 5 gld.

Ročne mlatilnice se tako po ceni dobe, pa vendar še zdaj rajše mestni par dnij — po več tednov s cepci mlaté in se pote trpini. Ob Savinji so pa prav v tem oziru hvale vredni kmetje, mnogi mlate z mašinami. Naj bi se vsaj po dva sosedna združila za to nakupovanje. In to bi bilo toliko ložje, ker so uže jako po ceni, in — v več obrokih se mogo izplačati.

Sadnega drevja še tudi ne znajo pomnožiti, dokler ne vzrastó sedaj učeči se po eksistirajočih narodnih učilnah. Pa še tega sadja ne znajo spravljati. Suhu sadje (slive) bi se najmenje še enkrat tako drago prodalo, ako bi je sušili po dr. Lukasovih sušilnicah ki veljajo le 20—30 gld. Kalup (izgled) za to se dobi na Slapu za par gold., poduk tiskan pa pri kranjski kmetijski družbi od Slapske šole ravnateljstva spisan. Koliko menj drv bi šlo s temi sušilnicami.

Kar se tiče grozdnih preš, opominjam čest. čitalce le na nedavno v „Sl. Nar.“ in „Tedniku“ priobčeni svoj spis. O letošnjem potovauji baš o trgatvi sem povsodi pogrešal

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

(Dalje.)

III.

Tisto po polu dne je sedela, kakor po navadi, učiteljevá Irena v svojej sobi z izgledom na vas in je šivala. Povrh pa je še premišljevala mnogo rečij, kakor delajo pogosto device bolj osrpane.

Kar se tiče njene zunanjosti, bi bil dober opazovalec, ki kaj ume na žensko lepoto, imel mnogo sodbe.

Velika, precej debeluhasta postava, odvetelo mračno lice, mejhine preširne oči in debele kite tujih, kupljenih las so slaba priporočila zaljubljenemu očesu.

A s tem ne smemo trditi, da je bila

njen duševnost tudi v soglasji s skromnimi naravnimi darili.

Irena je, postavim, mnogo govorila, zanjubljeno pogledovala mlade fante, brala mnogo romanov, igrala nekaj polk na klavirju in pripovedovala vsakemu, koliko se je morala učiti nekdaj v mestu, in kako vse dragače se živi pri učenjej gospodi.

Povrh je imela nadpolna Irena še dve imenitni in važni lastnosti. Prva je bila neizmerno veselje in čakanje lepega zakonskega stanu uže od sedemnajstega leta sem, druga pa videzno manjši, a jako pomenljiva, ker je bila izjemna ženstvu, namreč Irena je zajutrkovala — ne sladke ženske kave, temuč navadno kupico brinjevca poleg svojega očeta in kadila je, se vé da, skrivaje, prav rada cigare.

Ljubezen do društvenega življenja je podedovala Irena menda po prvotnej materi vsega človeštva, a vse drugo po svojem

očetu, kajti pri njem je videla piti vsako jutro brinjevec in kaditi pipi, ob večjih praznikih in v svetih časih pa dvakrajarska drage cigare.

Ker je bila, kakor je znano, odgojena Irena po moderni šeki glavnega mesta, bila je tako rekoč ponošna skoraj na vse to, in nij poslušala skrbne matere, katera nij mogla umeti, kako more piti hči brinjevec in ljubiti smrdljivi tobak.

Tako je sedela tudi danes Irena pri šivanju, katero jej pa nij šlo dobro od rok, kajti mnogo potov je naslonila glavo v dlan in zrla mrtvo pred se in premišljevala, kdo vé, kaj neki.

„Bog vé, ali pride denes,“ vzdahne posled in pomoli pol glave skozi okno ná vas. „Uže dva dnij ga nijsem videla. Da, to je preveč, tega ne prestanem. Tem moškim je vse enako, samo norčujejo se z nami, drugega nič.“

ločenje jagod od pecljev, da bi belega grozja mošt brez pecljev na tropinjah tliko časa vrel, da bi se tekočina za dva palca vzdignila. Marveč ali bog zna, kako dolgo vre, ter posrka iz pecljev ona zopno drvenost, ali pa se kar brez pardona odmah loči mošt od tropin, ter ne more v sé srkati onih prijetnih dišav in barve, kar se nahaja le v luščinah, a ne v soku.

Dobrohotni in prijazni Dolenjci so me ponujali z moštom, a po plesnobi dubne, ker precej po vinskem iztoku ne puste na zraku odprtega soda, prej lepo pomitega in potem ga pa še ne zapro popolnem v enem dnevi na suhem kraji. Kar za letošnjo kapljo nij zamujeno, je to, da jo februarja (ker letos ne more radi hladne trgatve dosta rano burno dovreći) pretočé, drugič pa junija v tihem vremeni. Tudi zaprta in polna naj je posoda, da se ne bode ocet (jesih) delal.

Trganje v pravem časi po Dolenjskem je nemogoče, ker so razna trtna plemena druga z drugim pomešana, če bi tudi kakov v kletarstvi čisto ignoranten c. kr. okr. glavar na stote orožnikov (žandarjev) pošiljal okoli nadzorovat. Kak Dolenjec ve, da je črno grozje boljše za trgovino od belega, a ipak se malokdo požuri (podviza) z muoženjem črnih plemen. Skoro vsak vinski producent ima mej drugo trto preko 5 procentov črnine. Znano pa je tudi, da črna volovina in pa ptičina (črna) skoro nikoli na cedili ne pusti kmeta, budi si glede dobrotnosti. Porabite torej uže to pomlad o rezitvi vso to recino, porabite jo po 18 do 24 gld. dolgo da posebno gredo brez stanine poleg in kmali prepodite ž njo slabo lipovščino i drugo. Ujedno se vam nij treba batiti, da bi s tem importirali trtno uš iz tujih krajev.

Nij ga gospodarja, kojemu ne bi potecklo kedaj sod vina, naj bi dakle vsak producent pocementil kletna tla, ki naj bi visela v kot, kjer pa naj bi se nahajala pocementena jama za potecklo vino. Ta insenkuanca se izvrtsno često izplača.

Da gremo v govedarstvi še vedno polžev pot, temu je uzrok uže telečja odgoja. Dalje to razvijati tega neutegnem, nego zavračam č. čit. na svoje članke od zač. t. l. v „Slov. Tedniki“ po dr. Lehmannovej metodi.

Zdajci se odprò duri in pred njo stoji mati resnega, nenavadnega obraza.

Starka sede svoje hčeri nasproti, podpre suho brado v dlani in molči. To je Irena hudo, nepopisljivo hudo in boji se, da je morda ona kriva te ne navadne materne otožnosti.

„Kaj vám je, ljuba mati, danes, da molčite in ste tako utopljeni?“ pravi zdajci hči, spusti šivanje v naročje in upre v starko svoj radoveden obraz.

„Mati še nekoliko molči, potem pristavi: „Godi se mi, godi, da živemu človeku ne tako, kako bi bila vesela in bi bila. Dan na dan moram čuti gremke besede od tvojega očeta in moja beseda ne velja nič in ne velja.“ Potem razloži starka mej solzami jutranji preprič zaradi grajskega najemnika in njene možitve in pristavi: „Kaj ne, Irenica, da ti ne maraš Pelina, se vē da, napačno bi ne bilo, ko bi ga mogla ljubiti, petičen je. — A to nij može, tega sem prepričana. Oče si je pa si-

Tudi čebelarstvo naše je še v otročjih letih. Po 2 gld. izvrstne panje mogó se dobiti tudi na Slapi; oni Dzirdzonovi, koje dobite od kranjske kmetijske družbe, so vrlo slabí.

Na g. narodnih učiteljih je, da se v tem povzdigne naš ubogi narod, ki dozdaje v Berolini in pa čez „Gran sassod' Italia“ prerado preže po voditeljih!

P-k.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. oktobra.

Austrijska vlada je baje pripravljena, trgovinsko pogodbo z Anglijo popraviti v smislu sedaj sploh terjane brambe domačega dela, ali colnega varstva domače industrije.

V **Dalmaciji** je v velikem posestvu izvoljen dr. Antonietti, narodnjak, v državnem zboru, in sicer z 69 glasovi večine. Narodni volilci se nijsko še nikdar v tolikem številu zbrali. Labonski in nemški časniki upijejo na Rodiča, da je bil pristranski, a gotovo le, ker je tu voljen — Slovan!

Hrvatski „Obzor“ začenja nekako pikati na načelnika notranjega oddelka hrv. vlade Živkovića. Pač bi dobro bilo, ko bi se ta polumagaron odpravil.

V naselje države.

Spanjolski minister notranjih zadev nij dovolil republikancem, imeti volilni shod, ker obstoječih ustanov ne priznavajo. Sicer obeta vsem strankam volitno svobodo. — Karlisti so napali San-Sebastian, vrgli 40 granat v mesto, a brez vspeha.

Na **Grškem** so demokratje bili malo časa na vlasti. — Sedaj je Kumunduros dobil nalog, novo vlasto sestaviti. On bude za sedaj (nasproti Turkom) za Slovane boljši.

Angleški prestolni naslednik, princ Wales, je prišel na svojem potovanju v Egipt. Povsod je bil dosedaj čestilno sprejemjan.

Iz **Rima** se brzjavlja: Katoliško društvo je poslalo nemškemu cesarju adreso, v katerej prosi za svobodo cerkvi.

Nemški cesar je prišel v Berolin nazaj.

Dopisi.

Iz pod Gromade 23. okt. [Izv. dopis.] — p.— Gorški „Kmetovalec“ št. 19 v članku „Sadjereja na slovenskem jugu“ marsikaj zanimivega in resničnega pove, a

loma utebil take misli v glavo in si jih je.“ — „Pelina, pravite, da bi vzela,“ jekne urno in nekako začudeno Irena in oči se jej zasvetijo, ne vemo, ali veselja, ali jeze, ali obojega.

„Da, Pelina, grajskega najemnika, Irena, dejal je oče in zabičeval, da mu dopadaš in ima resne misli s tobou,“ odgovarja starka, ogledajoč svojega ljubeznjivega otroka, kakor bi hotela reči: „Pomisli dobro, kaj storis!“

„Mislim, da nij napačen človek, ta najemnik, prijazen je in priljuben,“ pristavi dekle in jame zopet urneje šivati.

„Kaj pa gospod dacar poreč? Tudi on ima oko za te, kakor ti je znano, in govoril je uže tudi z meno o tej reči. Jaz sem mu dala besedo, da ne ugovarjam. Res njegova služba nij velika, a pošteno ga redi in tudi ženi bode zadostovala,“ povzame zopet mati besedo.

(Dalje prih.)

národne učitelje in šolske drevesnice pod njih oskrbništvom pa vendar le malo preveč brezobzirno napada in kot drago, nepotrebno „komedijo“ (!) svetu predstavlja. Jaz bi pisatelju, sicer dobrega članka, prav nič ne ugovarjal, a ker bi utegnil marsikateri, ki naših razmer ne pozna, misliti, da smo národní učitelji res vsi tako zaspani in nemarni, da se za sadjerejo res tako malo brigamo; naj mi bode dovoljeno, da to stvar nekoliko pojasnim po izreku: „Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona.“ Omenjeni članek mej drugim pravi: „Skusilo se je srenjske (šolske) drevesnice ustanoviti, z državno podporo so se tudi res ustanovile, ter dotičnim srenjskim učiteljem v oskrbovanje izročile. Škoda za čas, škoda za novce, katere se je za te poskušuje potrosilo, kajti izpodletele so.“ — Hudo smo v teh vrsticah národní učitelji obsojeni, kajti vsak, kdor te vrstice čita, misliti si mora, da mi učitelji nijmo sposobni, da bi se nam v prihodnje še šolske drevesnice v oskrbovanje izročevale itd. Vprašam vas gosp. pisatelj omenjenega članka, kdo bode pa v prihodnje v srenji to stvar prevzel? Kaj menite, kdo bolje sadjerejo razume: učitelj, ki se je tega predmeta uže kot kandidat teoretično in praktično učil, ter pozneje kot učitelj z raznimi skušnjami prakso dopolnjeval, ali pa kak drugi priprosti seljak, ki se mu še o umni sadjereji nikoli sanjalo nij?! Le malo poglejte po naših notranjskih vaseh, videli boste precej na prvem vrtu, koliko naši seljaki o sadjereji umejo in koliko se tudi z njo pečajo. Prehodili boste lehko cele vasi a našli ne boste razen vaškega učitelja niti enega, ki bi temeljito vedel, kako se drevje umno presaja, snaži, cepi itd. Šolske drevesnice pa tudi še nijso vse spodletele, kajti mnogo vam jih še lehko naštejem, v katerih se pridno sadjereja goji, in cele vrste drevesec učitelju čast ne pa sramoto delajo. Razume se pa tudi samo ob sebi, da so tudi drevesnice, katere tega imena ne zaslužijo, a tega nij povsod učitelj kriv, kar bom pozneje dokazal. — Dalje pravi omenjeni članek: „Z velikim hrupom spravil se je marsikateri učitelj na delo itd.“ No, jaz menim, da se baš godlo, vriskalo in bog ga vedi kako razsajalo nij takrat, ko je učitelj z lopato v roci v drevesnici kopal, drevesca presajal ali požlahnoval. Ako se je pa v kakem javnem listu objavilo, da se je tej ali onej šoli drevesnica priredila, še nij bil tak strašanski hrup, temuč ustreglo se je s tem le onim možem, ki radi poizvedo kaj je tu ali tam na šolskem polji novega. Dalje pravi omenjeni članek: „Kopalo, sejalo, plelo, presajalo, znabitil tudi požlahnovalo se je — vse to pa z izginljivimi izjemami le dve k večjemu tri leta, in če si ogledamo denes srenjskim drevesnicam odločene prostore, kaj vidimo? No, Dunajski pesnik bi zapel: „da sieht man gar nichts mehr itd.“ No, ko bi to istina bila, kar je v teh vrsticah navedeno, uže zdavnaj bi nobenega kremplja v nobenej šolski drevesnici ne bilo. Le poglejte n. pr. šolsko drevesnico v Seznočeh in videli boste: „dass man noch immer etwas sieht, wenn man auch halb blind ist.“ Da imamo učitelje, katerim je zakotna pisarija, pošta, kupčija in drugo vse, a šola nič; vemo tudi mi, in baš pri tacih boste našli šolske drevesnice v žalostnem stanju, a pri pridnih, za napredok naroda

vnetih učiteljih ne. Pridni, za napredek šolstva in kmetijstva vneti učitelji se gotovo trudijo vsak po svoji moći tudi za povzdigo sadjereje, a v šolski drevesnici vendar čudežev delati ne morejo. Dalje pravi omenjeni članek: „Čez dve, tri leta prepričal se je še le od pričetka za drevesnico znabiti prevneti gospod učitelj, da se je v širitedenskem ali pa še celo štirinajstdnevnem kurzu v Gradci, Gorici ali še celo na Dunaji vendar premalo naučil.“ Tudi jaz rad priznam, da se samo s švabsko teorijo v kmetijskih kurzih v Gradci, na Dunaji ali v Celovci nijmo bog vedi kaj vse pridobili, a kmetijskemu kurzu v Gorici gre pa vendar vsa čast, kar nam uže dopisi „Slov. Naroda“ svedočijo. Teorija je le teorija, a prakso si pa učitelj lečko sam pridobi če le hoče. Kedaj je kak učitelj za sadjerejo prevnet, je pa tako čudna zagoneska, da jo jaz rešiti ne upam. — Dalje meni tudi gosp. pisatelj, da 12 ali 14 letni fantiči še niso godni se sadjerejo učiti, ker še ne poznajo prave resnobe življenja“ itd. Jako radoveden sem kedaj in kje naj bi se torej sadjerejo učilo ako ne baš v narodnej šoli, katero pa le 12 ali k večjem 14 letni dečki obiskujejo, ne pa 20 ali 25 letni mladenci, ki baje uže bolje umejo resnobo življenja! Jaz tudi po moji neumni pameti menim, da baš narodna šola je kraj, kjer se prihodnji gospodarji izrejujejo, toraj se jim baš tu mora veselje in ljubezen do sadjereje glokoko v srce vcepiti ako hočemo, da se bodo pozneje kot umni kmetovalci tega predmeta z veseljem poprijeli, ter ga pridno gojili. Kar pa omenjeni članek o srenjskih predstojnikih govori, je gola istina, kajti ti može učitelja v težavnem delu jako molo ali pa celo nič ne podpirajo in baš zastran tega niso povsod drevesnice take kakoršne bi morale biti. Od narodnega učitelja se vendar ne more zahtevati, da bi še od svojih pičlih dohodkov razna dela in opravila v šolskej drevesnici, katerih sam z 12 ali 14 letnimi dečki opraviti ne more, iz svojega žepa plačeval, ter verh tega, da se noč in dan trudi še materialno škodo trpel. Srenje naj tudi v to svrhu kaj store in videlj boste, da mi národní učitelji vendar še nijmo take ničle kakor nas nekateri misljijo. —

Kar pa denarne nagrade zadeva, ki se marljivem sadjerejem dele, opisal in prav dobro naslikal je uže „Sl. Nar.“ 73. leta, torej za denes o tem molčim, ker je čitateljem „Slov. Naroda“ uže itak znano kako se z Metelkovimi in drugimi darili godi. Pojasnilo bi se marsikaj še lečko, a denes naj to zadostuje.

Domače stvari.

— (Banka „Slovenija“), kakor nam trdijo, dobre kupčije dela in si je dobro pomogla. Po tem tacem naj jo po deželi naši ljudje priporočajo, da se vsi domači ljudje pri domačem zavodu zavarujejo.

— (Politično in bralno društvo „Edinstvo“) za tržaško okolico ima 1. nov. ob 11. uri do polu dne pri sv. Ivanu v Kastelčevej dvorani redni občni zbor. Dnevni red je: 1. Sporočilo odborovo o društvenem delovanju. 2. Prošnja do slav. mestnega svetovalstva, naj se odpravijo sedanjih okrajnih načelniki, ter naj se volijo na mesto njih domači zaupni možje za župane. 3. Posamezni

predlogi čest. gg. udov. 4. Volitev novega odbora.

— (Goriško) deželno postavo o odpravi šolnine in o nekoliko poboljšanih učiteljskih plačah je cesar potrdil.

— (Iz Gorice) ima tukajšnje slovensko glasilo duhovenske stranke dopis, v katerem se trdi, da namerava Winkler svoj državno-zborski mandat odložiti. Mi tega dosedaj še ne moremo verjeti. — Ali konsekvensije tega glasu so čudne in podučne. Dopisnik konservativec goriško spravo umeško tako: jaz bom ukazal, ti mi boš pa delal. To ne pojde. Pametni bodite. Porazum je le mogoč, kjer nij trma in ne zametanja osob.

— (Popravek.) V zadnjem listu mej novostmi naj se bere namestu „državni“ — „deželni zakonik.“

— (Milodari za pribegle iz Hrcegovine in Bosne.) [XIII. izkaz.] Iz Sodražke fare nabral i poslal č. g. gosp. Damijan Pavlič od sledečih darovateljev: gg.: D. P. 1 gl., Janež Matija 1 gl., Arko Lovre 1 gl., Primož Pakiž 1 gl., Janez Šega 1 gl., Simon Vesel 1 gl. i nekaj obleke, Tomaž Peterlin 2 gl., Anton Lukman 3 gl., Primož Starec 1 gl., Andrej Levstik 2 gl., v cerkveni pušči 4 gl. 20 kr., Peter Lesar 30 kr., Mica Belka 20 kr., Marija Kunec 1 gl., gospodč. Marija Pirec 1 gl., Franja Košorok 20 kr., Marija Maršič 1 gl. 16 kr., Mica Čampa 50 kr., gospodč. Marija Levstik 1 gl., Mica Arko 50 kr., g. Janez Plut 1 gl. 50 kr., gospodinja Liza Fajdiga 1 gl. 50 kr., gospa Neža Pogorelec 1 gl., Marjana Pogorelec 1 gl., Katar. Mlekuž 1 gl. 50 kr., Marjeta Vesel 1 gl., 50 kr., Urh Vesel 50 kr., Anton Vesel 50 kr., Jurij Vesel 1 gl., Josipina Pakiž 50 kr., Jaka Kovačič 20 kr., Miha Hudolin 50 kr., Josip Čampa 30 kr., Marjeta Arko 10 kr., Marjeta Arko 5 kr., Tone Belaj 20 kr., Tone Hudolin 50 kr., Matija Jakopin 50 kr., Anton Čampa 1 gl. in 1 srajco in nekaj obleke, Janez Štupica 20 kr., Zverin 20 kr., Janez Lesar 20 kr., Jaka Levstik 10 kr., g. Ignacij Krže 1 gld., Janez Sterbenk 20 kr., Franjo Košir 10 kr., Janez Zbašnik 10 kr., Marko Pakiž 50 kr., A. Vesel 50 kr., g. Primož Pakiž 1 gl., Minka Belaj 1 gl., g. Luka Kmet 50 kr., Janez Lovšin 50 kr. Dalje so darovali obleke: Gregor Anžlahar, Marjana Purkart 1 rjuho, Franja Priatrelj 1 rjuho. Pikčeva hiša nekaj obleke. Franja Korošek nekaj obleke. Iz Dolenje vasi pri Ribnici č. g. župnik 11 gld. Iz Kozjega č. g. Avguštin Kukovec 3 gl. Iz Gorjan na Gorenjskem poslal č. g. župnik nabranih 40 gl. Neimenovan 1 gl. Iz Rake poslal č. g. Anton Tavčar nabrani zneselek od č. g. župnik Anton Tavčar 5 gl., č. g. Ant. Žgur 2 gl., g. Jakob Lenk 10 gl. gospa Terezija Lenk 5 gl., od Raških farmanov 17 gl. Iz Dobrega polja poslal g. J. Razboršek: Po nabiranji 1 gl. 39 kr., Josip Razboršek 2 gl., Franjo Brodnik 1 gl., M. Germ 10 kr., Mica Štupnik 10 kr., Josip Goršič 10 kr., Marija Škoda 10 kr., Neža Škulj 50 kr., Anton Brodnik 35 kr. Iz Rudnika g. Anton Krčan 2 gl. Iz Kavorca č. g. župnik Josip Pretnar 1 gl. 50 kr. Iz Vrhnike č. g. Anton Fetih Frankheim 5 gl. Iz Celovca poslal č. g. J. Janežič 10 gl. nabranih v družbi „pri Sandwirthu“; dalje 1 zabol obleke poslalo društvo „Tvrđnjava“ od sledečih gospodov: Matija

Majar, B. C. Rosbacher, Franjo Pesjak in Andrej Einspieler. Iz Ljubljane gospodč. Marija Finkova 1 gl. Prejšnji izkazi 2575 gl. 21 kr. skupaj 2738 gl. 36 kr.

Odbor potruje sprejem s prisrčno zahvalo i prosi še milodarov.

Podpiralni odbor:
J. N. Horak, Vaso Petričič,
predsednik denarničar.

Pozlano.

Važno za vsacega.

V vsih strokah, posebno pa pri kupovanju priljubljenih originalnih srečk opravičuje se zaupanje v firmo, na drugej strani pa tudi zarad mnozega prodajanja.

Posebno srečna in radi natančnosti in realnosti je znana firma

Adolf Haas & Comp. v Hamburgu,
katera se uljudno priporoča.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

» Nosodomez.

28 let nje je aj bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hрана, pri odrščenih i stročih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni želedcu, na živeih, dalje prsne, i na jetrah; žleze ivnadujo, bolečine v ledvicah, jetiku, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatočilo, vodenico, mrzlico, vrtoglave, silenje krvi v glavo, sumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, stožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno pa priporoča za dojenee in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, meji njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vsečilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofjuje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nadgradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehuem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnicu in sušenji v grlu. L. S. Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učerih držav.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Važna izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkazna tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam glede Revalescière du Barry sestansko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za stražnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicin na vsečilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrifte“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabinica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno ved in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila eisjo bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montouis na neprejavljeniji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašiji in bolehanji dušnika, omotici i tiščenji v prsh.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušalca višje javne trgovinske akademije dunajske, na akro breznačajni prsp bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odrščenih in stročih prihrani 50krat več na coni, glede hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 fantov 36 gold., — Revalescere-Biscuiten v pušicah & 2 gold. 50 kr. In 4 gold. 50 kr. — Revalecere-Chocolatée v prahu in v ploščah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri "zlatem orlu", v Gradišču bratje Oberanzmeyr, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lomniči Ludvig Müller, v Marlboro M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černoviceh pri N. Šnirhu, v Šešku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradišču pri bratih Oberanzmeyr, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpoložja dunajska hiša na vse kraje po poštini nakaznicah ali poštevilih. (251)

Zdravnik za zobe (360—2)

dr. Tanzer,

docent zozdravništva na vseučilišču v Gradišču ordinira v Ljubljani (v Hotelu pri Slonu v sobi št. 36—37) zozdravništvo i zobotehniko. Vsi p. n. bolniki opominjajo se, javiti se takoj od zacetka, da se more začeti ozdravljenje brez bolečin, inogniti se proti koncu gneče.

Njegovi c. kr. priv. zobni aparati: Antiseptikonačna voda, zobni prah, zobne paste dobijo se pri njemu, kakor tudi v Ljubljani pri gosp. Mahrnu in lekarju Biršič-u, v Luki pri gosp. Fabjanu in Marinšek-u, v lekarnah v Kranji in Kamniku, in v Trstu v lekarni pri gosp. Sandrini-u.

Ostane tu samo do konca oktobra.

Ta list naj se dobro shrani.

Algophon

je izvrstni lek za zobni bol vsake vrste. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 35 kr.

Aromatični tobakni prah

je izvrstni, odvodilni lek, kateri tudi okrepi čutne žile na glavi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 20 kr.

Angleški prnsni sok.

Ta sok je posebno koristen za kašelj, nahod, hripanje, za bolečine v vratu in na prsih. Radi pri-

jetnega okusa, užije se lehko in ga pijo tudi otroci prav radi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Elizabetna ustna voda

je izvrstni pripomoček za ohranjanje zob in zobega mesa. — $\frac{1}{2}$ male žličice te ustne vode meša s drugo vodo, napravi zobe bliščče in tako bele, odstrani neprijetni duh iz ust, onovi in omoči zobno meso. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 50 kr.

Lasja tinktura

za omočitev lasiča in pospešitev rasti. Poraba jedne steklenice te tinkture zadostuje popolnem omočitvi lasiča, ovira izpadanje las in pospešuje rast. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 1 gld.

Otročje mazilo

od dr. Steiger-a rabi se za odprte rane pri otrocih, in je boljši kot otročji prah, ker zadnji pomnoži še večkrat prisad. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 18 kr.

Revmatizma rešitelj

služi kot najboljši, reelin in najgotovejši dosedaj znani pripomoček za revmatizem (trganje po udih), vsako vrsto hromote v rokah in nogah, bodenja itd., katere bolezni odstrani dostikrat uže po prvi rabi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 40 kr.

Mazilo

za pege, šinja, mozolca, obrazno rudečico itd. Ako se rabi to mazilo 10 večerov, odstrani popolnem pege, šinja itd. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 70 kr.

Spitzweyerich'sko mazilo.

To neprecenjeno mazilo je lek za prsne in pljučne bolezni, prsní katar, kašelj, hripost itd. Cena 1 velike steklenice z nakazanjem o rabi 80 kr. 1 male steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Spredaj omenjeni zdravstveni pripomočki dobivajo se v

Izdelovalnem laboratoriji

Vend. Trnkóczy-a,

lekarja „zur Landschaft“

v Gradišču, Sackstrasse štev. 4.

Glavna zaloga za Kranjsko

pri (322—4)

Viktorju Trnkóczy-u,

lekarju „zum gold. Einhorn“

v Ljubljani, glavni trg štev. 4.

Dunajska borza 26. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		90	
1860 drž. posojilo	111		40	
Akcije narodne banke	934		—	
Kreditne akcije	205		50	
London	112		70	
Napol.	9		03	
C. k. cekini	5		38	
Srebro	104		10	

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospeneje in boljše, nego **zobna plomba** od c. k. dvornega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaju, v mestu, Bogenstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lehko in brezbolesto deti v otlih zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zdravnika na Dunaju, v mestu, Bogenstrasse št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnemu zobolodu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenji zobnega mesa, zobni kamen olušči, tor zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobeh, ki se majč, očisti zobé in zobno meso vseh škodljivih tvarin, ustam pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zdravnika na Dunaju.

Ta priprava hrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Popov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamnen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belino in nježnost. (354—29)

V zalogi je v Ljubljani v vseh lekarnah, kakor tudi pri Antonu Krisperju, Eduardu Mahrnu, J. Karingerju & Kašu, F. M. Schmittu, V. Petričiču, sploh pa v vseh lekarnah, parfumerijskih in galerijskih štacunah na Kranjskem.

Naznanilo.

Usojam se p. n. občinstvu naznaniti, da sem v Ljubljani

mesarstvo

pričel, ter prodajam in sekam meso

v slonovej ulici h. št. 8;

štejem si dalje za posebno dolžnost po volji in solidno vstreči p. n. občinstvu z

najboljšim mesom pitanih volov.

Za mnogobrojno obiskovanje se priporoča

z odličnim spoštevanjem

Janez Počivavnik,

mesar.

(365—2)

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za oblike, Rips, Lustre, Diagonal- in blago za plaid, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket barhent.
Tajnovejši: Kniker boker in tartif noplé.

27
kr.

Žametasti in svilnati traki, široke preproge (tepihe), $\frac{1}{4}$ in $\frac{3}{4}$ šir. laneno, prejno in usnjato platno, $\frac{7}{8}$, $\frac{9}{8}$ in $\frac{9}{4}$ šifon, lanene-damast-brisavke, servijete, atsigradl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjala, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Laneno in moderno blago, garantira za dobro in stanovitno blago,

vse doma izdelano.

Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov, Dunaj, Mariakilferstrasse 72,
Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.
Izgledi zastonj in frankirani.

(301—11)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Adolph Haas & Co.,

Staatsseffecten-Handlung in Hamburg.
In unserm Stad vom Glück beginniges Geschäft führt in türigen Zwischenräumen die großen Gewinne von M 250,000, 180,000, 120,000, 60,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000, 30,000 u. viele andere.

Der leiste grösste Gewinn fiel am 6. Oct. in unserm Débit.

(36—6)

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Tuji.

25. oktobra:

Pri Slonu: Flach iz Gorice. — Wild iz Dunaja. — Friedman iz Oberskoga. — Deisinger iz Skofje Loke. — Pri Zamorej: Sokolč iz Bleha. — Bamberg iz Litija. — Rovc iz Radec.

Pri Maliki: Lonati iz Milana. — Leinberg iz Dunaja.

Tren in Gradišču.

Pri Slonu: Flach iz Pariza. — Dragovina iz Trsta. — Wild iz Dunaja. — Friedman iz Tretta. — Deisinger iz Skofje Loke. — Pri Zamorej: Sokolč iz Bleha. — Bamberg iz Litija. — Rovc iz Radec.

z